

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет іноземних мов
Кафедра перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура

Затверджено
На засіданні кафедри перекладознавства
і контрастивної лінгвістики
імені Григорія Кочура
факультету іноземних мов
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри

д-р. філол. наук Оксана ДЗЕРА

Силабус
навчальної дисципліни вільного вибору
«КОРПУСНА ЛІНГВІСТИКА І ПЕРЕКЛАД»,
що викладається в межах
ОПП «ПРЕКЛАД (АНГЛІЙСЬКА ТА ДРУГА ІНОЗЕМНІ МОВИ)»
другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності **035 Філологія**
за спеціалізацією **035.041 Германські мови та літератури**
(переклад включно), перша – англійська

Львів 2023

Назва курсу	<i>Корпусна лінгвістика і переклад</i>
Адреса викладання курсу	Факультет іноземних мов, кафедра перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура, ЛНУ імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет іноземних мов, кафедра перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	03 – Гуманітарні науки, 035 – Філологія, Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад - включно), перша - англійська
Викладачі курсу	Ситар Руслана Андріївна, кандидат філологічних наук, доцент
Контактна інформація викладачів	ruslana.sytar@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Можливі он-лайн консультації через Skype, Zoom, Microsoft Teams або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту, вайбер або телеграм викладача.
Сторінка курсу	
Інформація про дисципліну	Дисципліна « <i>Корпусна лінгвістика і переклад</i> » є вибірковою дисципліною з спеціальності 035 Філологія для освітньої програми «Переклад (англійська та друга іноземні мови)» другого (магістерського) рівня, яка викладається в 10 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS)
Коротка анотація дисципліни	Курс має на меті ознайомити студентів з базовими поняттями корпусної лінгвістики, охарактеризувати її мету та завдання, описати методи дослідження в цій галузі, представити основи корпусних технологій та показати теоретичне значення й практичне застосування корпусів для проведення наукових досліджень, перекладів та для навчання і вивчення іноземної мови.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення вибіркової дисципліни « <i>Корпусна лінгвістика і переклад</i> » є розвивати та систематизувати теоретичні знання й практичне застосування корпусів для проведення наукових досліджень, перекладів та для навчання і вивчення іноземної мови.
Література для вивчення дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Демська-Кульчицька О. Дещо про класифікацію текстових корпусів / О. Демська-Кульчицька // Наукові записки. Серія: Мовознавство. – 2004. – 1 (11). – С. 153-157. ^[1]_[SEP] 2. Демська-Кульчицька О. Корпусна рецепція тексту / О. Демська-Кульчицька // Наукові записки. Т. 111. Сер. Філологічні науки. – 2010. – С.-3-6. ^[1]_[SEP] 3. Демська-Кульчицька О. Один з аспектів морфологічної анотації (до проблеми побудови тега) / О. Демська-Кульчицька // Українська мова. – 2004. – № 1. – С. 26-38. ^[1]_[SEP] 4. Демська-Кульчицька О. Основи національного корпусу української мови [монографія] / О. М. Демська-Кульчицька – Київ, 2005. – 218 с. ^[1]_[SEP] 5. Демська-Кульчицька О.М. Репрезентативність як ознака текстового корпусу / О.М. Демська-Кульчицька. – Українська мова. – №3, 2005. – С. 100-107. ^[1]_[SEP] 6. Демська-Кульчицька О. М. Базові поняття корпусної лінгвістики / О.М. Демська-Кульчицька // Українська мова. – 2003 – №1. – С. 42-

	<p>47. [L][SEP]</p> <p>7. Жуковська В.В. Ресурси корпусної лінгвістики у дослідженні історичної динаміки мови / В.В.Жуковська // Матеріали міжнародної наукової конференції «Слово і речення: синтактика, семантика, прагматика» – К.: Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2013. – С.151-156. [L][SEP]</p> <p>8. Жуковська В.В. Корпусна лінгвістика: історична перспектива та сучасний стан / В.В.Жуковська // Матеріали за 8-а міжнародна научна практична конференція, «Ключові висновки в сучасній науці», – 2012. Том 18. Филологічні науки. Софія. «Бял ГРАД-БГ» ООД – 72 с. [L][SEP]</p> <p>9. English Language Research / J. Aarts, W. Meijs. – Amsterdam: Rodopi, 1984. – 425 p. [L][SEP]</p> <p>10. Aijmer K., Stenstrom A.-B. Discourse patterns in spoken and written corpora / K. Aijmer, A.-B. Stenstrom. – Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 2004. – 321 p. [L][SEP]</p> <p>11. Altenberg B., Granger S. Lexis in contrast: corpus-based approaches / Altenberg B., Granger S. – Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 2002. – 337 p. [L][SEP]</p> <p>12. Anderman G., Rogers M. Incorporating Corpora. / G. Anderman, M. Rogers // The Linguist and the Translator. – Multilingual Matters LTD, Clevedon Buffalo Toronto, 2008. – 278 p.</p> <p>13. Archer D. Questions and answers in the English courtroom [L][SEP](1640–1760: a sociopragmatic analysis) / D. Archer. – Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 2005. – 241 p. [L][SEP]</p> <p>14. Asmussen J. Korpuslinguistische Verfahren zur Optimierung lexikalisch-semantischer Beschreibungen / J. Asmussen // Sprachkorpora – Datenmengen und Erkenntnisfortschritt (Hrsg. von W. Kallmeyer, G. Zifonun). Institut für Deutsche Sprache. Jahrbuch 2006. Berlin – N.J.: Walter de Gruyter, 2007 – S. 123- 151. [L][SEP]</p> <p>15. Aston G., Burnard L. The BNC Handbook. Exploring the British National Corpus with SARA / G. Aston, L. Burnard. – Cambridge: Edinburgh University Press, 1998. – 250 p. [L][SEP]</p> <p>16. Baker P. Public discourses of gay men / P. Baker. – London: Routledge, 2005. – 266 p. [L][SEP]</p> <p>17. Baker P., Hardie A., McEnery T. Glossary of Corpus Linguistics / P. Baker, A. Hardie, T. McEnery. – Edinburgh University Press, 2006 – 192 p. [L][SEP]</p> <p>18. Baker P., McEnery T. A corpus-based approach to discourses of refugees and asylum seekers in UN and newspaper texts / P. Baker, T. McEnery // Language and Politics. – 2005. – No4 (2). – P. 197-226. [L][SEP]</p>
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	32 годин аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин лабораторних робіт/практичних занять та 58 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - предмет, завдання, методи й понятійний (термінологічний) апарат корпусної лінгвістики; - історію корпусних досліджень від перших паперових конкордансів до сучасності; - володіти комп'ютерним інструментарієм корпусної лінгвістики; <p>Вміти:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - аналізувати основні типи існуючих корпусів та випрацювати навички роботи із програмними засобами й інформаційними ресурсами корпусної лінгвістики; - демонструвати роботу з корпусними базами даних в лінгвістичних дослідженнях та з метою навчання і вивчення іноземної мови.
Ключові слова	Корпус, корпусна рецепція тексту, паралельні корпуси, розмітка, морфологічне маркування, Brown Corpus, COCA
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій практичних занять та консультацій для кращого розуміння тем.
Теми	<p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. What is Corpus Linguistics? History of Corpus Linguistics. 2. Corpus Linguistics: methods, analysis, interpretation. 3. Perspectives and challenges in Corpus Linguistics. 4. Principles of corpus linguistics and their application to translation studies research. 5. Text Corpus Analysis. 6. Parallel Corpora 7. Diachronic Corpora and the Study of Language change. <p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Corpus-based translation researches. 2. Corpus Linguistics and Lexicography. 3. Practical Applications of Corpus Research. 4. An Analysis of Research Production in Corpus Linguistics Applied to Translation 5. Creating and using multilingual corpora in translation studies. 6. The Corpus of Contemporary American English. 7. Corpus linguistics in translator training.
Підсумковий контроль, форма	Модульний тест проводиться в кінці семестру. Залік акумулятивний.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових лінгвістичних та перекладознавчих знань.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Під час викладання курсу використовуються словесні, наочні та практичні методи навчання. Серед словесних методів чільне місце займає <i>лекція</i> , обов'язково з мультимедійним супроводом (презентацією Power Point). Під час лекції частково і на практичному занятті застосовується метод <i>дискусії</i> , а також <i>інструктажу</i> щодо виконання практичних завдань, презентацій та їх оцінювання. Навчально-пізнавальну діяльність студентів регулюють наступні методи: <i>пояснювально-ілюстративний</i> , <i>репродуктивний</i> (спрямований на уміння застосовувати знання за зразком; <i>проблемного виконання</i> (студенти стежать за ходом вирішення проблеми викладачем); <i>евристичний</i> (студенти поетапно вирішують проблему під керівництвом викладача) та <i>дослідницький</i> (студенти вирішують поставлену викладачем проблему самостійно). Відповідно поєднуємо <i>пояснювально-спонукальний метод викладання</i> і <i>частково-пошуковий метод учіння</i> , коли частина матеріалу подається у готовому вигляді, а частина – через постановку проблемних завдань, які учні виконують самостійно.
Необхідне обладнання	Проектор, навушники, програмне забезпечення, інтерактивна дошка.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: <ul style="list-style-type: none"> • практичні/самостійні тощо : 30% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 30;

<p>навчальної діяльності)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • контрольні заміри (модулі): 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20; • іспит/залік: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. Підсумкова максимальна кількість балів 100. <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (два тестування). Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену.</p>	<p>History of Corpus Linguistics. Corpus Linguistics: methods, analysis, interpretation. Perspectives and challenges in Corpus Linguistics. Principles of corpus linguistics and their application to Translation Studies research. Text Corpus Analysis. Parallel Corpora Diachronic Corpora and the Study of Language change. Corpus-based translation researches. Corpus Linguistics and Lexicography. Practical Applications of Corpus Research. An Analysis of Research Production in Corpus Linguistics Applied to Translation Creating and using multilingual corpora in translation studies. The Corpus of Contemporary American English. Corpus linguistics in translator training. Corpus linguistics in language teaching.</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

Схема курсу.

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання год	Термін виконання
1-2	What is Corpus Linguistics? History of Corpus Linguistics; its methods, analysis, interpretation.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	1. Демська–Кульчицька О. М. Базові поняття корпусної лінгвістики / О.М. Демська–Кульчицька // Українська мова. – 2003 – №1. – С. 42-47. [1] 2. Жуковська В.В. Корпусна лінгвістика: історична перспектива та сучасний стан / В.В.Жуковська // Матеріали за 8-а міжнародна научна практична конференція, «Ключові вприси в сьвременната наука», – 2012. Том 18. Филологічни науки. Софія. «Бял ГРАД-БГ» ООД – 72 с. 3. Baker P., Hardie A., McEnery T. Glossary of Corpus Linguistics / P. Baker, A. Hardie, T. McEnery. – Edinburgh University Press, 2006 – 192 p.	7 год	2 тижні
3-4	Perspectives and challenges in Corpus Linguistics.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	1. Жуковська В.В. Ресурси корпусної лінгвістики у дослідженні історичної динаміки мови / В.В.Жуковська // Матеріали міжнародної наукової конференції «Слово і речення: синтактика, семантика, прагматика» – К.: Київ. ун- т ім. Б.Грінченка, 2013. – С.151-156. 2. Демська-Кульчицька О. Один з аспектів морфологічної анотації (до проблеми побудови тега) / О. Демська- Кульчицька // Українська мова. – 2004. – No 1. – С. 26-38.	7 год	2 тижні
5-6	Principles of corpus linguistics and their application to Translation Studies research.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	1. Демська-Кульчицька О.М. Репрезентативність як ознака текстового корпусу / О.М. Демська-Кульчицька. – Українська мова. – No3, 2005. – С. 100-107.	7 год	2 тижні
7-8	Text Corpus Analysis. Parallel Corpora. Diachronic	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	1. Демська-Кульчицька О. Корпусна рецепція тексту / О. Демська-Кульчицька // Наукові записки. Т. 111. Сер.	8 год	2 тижні

	Corpora and the Study of Language change.		Філологічні науки. – 2010. – С.- 3-6. 2. Демська-Кульчицька О. Дещо про класифікацію текстових корпусів / О. Демська-Кульчицька // Наукові записки. Серія: Мовознавство. – 2004. – 1 (11). – С. 153-157.		
9-10	Corpus-based translation researches. Practical Applications of Corpus Research.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	1. Anderman G., Rogers M. Incorporating Corpora. / G. Anderman, M. Rogers // The Linguist and the Translator. – Multilingual Matters LTD, Clevedon Buffalo Toronto, 2008. – 278 p. 2. Baker P. Public discourses of gay men / P. Baker. – London: Routledge, 2005. – 266 p. [1] 3. Baker P., McEnery T. A corpus-based approach to discourses of refugees and asylum seekers in UN and newspaper texts / P. Baker, T. McEnery // Language and Politics. – 2005. – No4 (2). – P. 197-226.	7 год	2 тижні
11-12	Corpus Linguistics and Lexicography. The Corpus of Contemporary British/ American English. The National Corpus of the Ukrainian language.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	1. Altenberg B., Granger S. Lexis in contrast: corpus-based approaches / Altenberg B., Granger S. – Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 2002. – 337 p. 2. Aston G., Burnard L. The BNC Handbook. Exploring the British National Corpus with SARA / G. Aston, L. Burnard. – Cambridge: Edinburgh University Press, 1998. – 250 p. 3. Демська–Кульчицька О. Основи національного корпусу української мови [монографія] / О. М. Демська- Кульчицька – Київ, 2005. – 218 с.	7 год	2 тижні
13-14	An Analysis of Research Production in Corpus Linguistics Applied to Translation. Corpus linguistics in translator training.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	1. Aijmer K., Stenstrom A.-B. Discourse patterns in spoken and written corpora / K. Aijmer, A.-B. Stenstrom. – Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 2004. – 321 p. 2. English Language Research / J. Aarts, W. Meijs. – Amsterdam: Rodopi, 1984. – 425 p. 3. Archer D. Questions and answers in the English courtroom	7 год	2 тижні

			<p>(1640–1760: a sociopragmatic analysis) / D. Archer. – Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 2005. – 241 p.</p>		
15-16	<p>Creating and using multilingual corpora in translation studies.</p>	<p>Лекція, практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>1. Asmussen J. Korpuslinguistische Verfahren zur Optimierung lexikalisch-semanticcher Beschreibungen / J. Asmussen // Sprachkorpora – Datenmengen und Erkenntnisfortschritt (Hrsg. von W. Kallmeyer, G. Zifonun). Institut für Deutsche Sprache. Jahrbuch 2006. Berlin – N.J.: Walter de Gruyter, 2007 – S. 123-151.</p>	8 год	2 тижні